

Algemeen

Deze Q&A handelt rond alcohol en tabak en drugs. Hoe hou je je leidingsgroep in het gareel zonder belerend of streng op te treden? Hoe maak je gedragen afspraken rond alcohol en andere drugs?

Inhoud

1. Inleiding

Luc Rombaut is expert binnen drugstories. Er wordt vooral ingezet op preventie. Daarnaast bieden ze ook begeleiding aan. Emiel Dekersgieter is de KSA-expert rond het thema alcohol, tabak en drugs. KSA-groepen die met vragen zitten kunnen terecht bij Emiel of bij de beroepsmedewerkers van de eigen werkring. Binnen KSA is er al heel wat materiaal voor handen dat je als groep kan gebruiken.

2. Vragen uit de groepsleiding en antwoorden van expert en/of interne expert

Vraag: Wie heeft er regels binnen zijn KSA-groep rond alcohol, tabak en drugs?

De meeste groepen hebben **regels**, die soms op papier staan en soms algemeen bekend zijn zonder dat ze formeel zijn vastgelegd. Over het algemeen hebben leden meer geschreven regels dan leiding. Bij het worden van leiding worden de regels doorgenomen, en jaarlijks worden ze herzien.

Vraag: Hoe kan je iedereen op dezelfde lijn krijgen om regels te maken en deze op papier te zetten?

Het is belangrijk om samen te komen en regels op te stellen, waarbij iedereen wordt betrokken. Het proces kan discussie uitlokken, wat juist goed is. Op deze manier kan er **gezamenlijk nagedacht** worden over een **alcohol- en drugsbeleid**. Het organiseren van een quiz over drugs en alcohol kan het onderwerp op een leuke manier onder de aandacht brengen. Het is ook essentieel om naar de **buitenwereld te communiceren** dat jullie bezig zijn met het opstellen van regels en een beleid met betrekking tot alcohol en drugs.

Vraag: Hoe verhouding naar -16 leden en +16 leden maar ook leden/leiding?

Het is niet ideaal om leden die wel mogen drinken en leden die niet drinken samen te zetten. Het is beter om dan helemaal niet te drinken, of te wachten tot degenen die nog geen 16 zijn weg zijn. **Het is het beste om nooit in het bijzijn van leden alcohol te consumeren.**

Vraag: Welke sancties kan je geven als er iemand zich niet aan de regels houdt?

Het is altijd beter om **sancties op voorhand** te bepalen, voordat er zich problemen voordoen. Bij escalatie moet worden overwogen of de betrokken persoon nog wel past binnen de KSA. Soms is het moeilijk voor hen om de gevolgen van hun gedrag te begrijpen. Het is belangrijk om de ouders in te lichten wanneer leden betrokken zijn bij incidenten. Het is ook nuttig om de persoon in kwestie te laten meedenken over passende straffen en manieren om herhaling te voorkomen. Door te bespreken waarom ze nog lid zijn en wat belangrijk voor hen is, kunnen conclusies worden getrokken. Een **buddysysteem** kan helpen zodat niet alle communicatie via de groepsleiding hoeft te verlopen.

Vraag: Wat zijn regels rond alcohol gebruik tijdens vergaderingen?

KSA-groepen ervaren soms uitdagingen bij het beperken van alcoholgebruik, met leiding die tijdens vergaderingen dronken wordt of al beschonken aankomt. **Een oplossing is om vergaderingen te houden in een ruimte waar geen drank in de buurt staat.** Leiding krijgt dan vooraf en tijdens de pauze de gelegenheid om iets te drinken, waardoor consumptie tijdens de vergadering beperkt blijft. Ook kan er een specifiek uur of punt tijdens de vergadering worden aangewezen voor alcoholconsumptie. **Duidelijke regels** moeten worden opgesteld voor activiteiten, kampen, enzovoort. Non-alcoholische dranken moeten beschikbaar zijn en zijn het liefst goedkoper dan alcoholische dranken om een gezonde keuze te bevorderen.

Vraag: Hoe ga je om met druggebruik binnen je groep?

Bij sommige KSA-groepen leidt druggebruik tot onmiddellijke schorsing, terwijl andere groepen tijdelijke schorsing of waarschuwingen gebruiken. Wat leden in hun vrije tijd doen, valt moeilijk te controleren. Bij vermoedens van druggebruik is het belangrijk om het **gedrag van de persoon in de gaten** te houden en te achterhalen waarom dit ter sprake komt en wat hun motivatie is. Indien nodig moet de persoon aangesproken worden op zijn gedrag. In geval van leiding met verslavingsproblemen is het van belang om hen hierop aan te spreken en hulp te zoeken.

Vraag: Wat zijn regels omtrent roken bij de verschillende aanwezige KSA-groepen?

Roken is onder de 18 jaar verboden. Als er binnen de KSA gerookt wordt, gebeurt dit op een afgezonderde plaats, uit het zicht van de leden. De groep controleert of leden sigaretten bij zich hebben en vraagt toestemming aan ouders als een lid wil roken. Veel groepen ervaren problemen met vaperen, wat een grijze zone is. Het is belangrijk om hierover het gesprek aan te gaan en respect te tonen voor de omgeving.

Vraag: Welke dranksysteem hanteren andere KSA-groepen?

- Drankautomaat
- Streepjes
- App
- Stickers

3. Andere input

Bij KSA is er veel materiaal beschikbaar om het gesprek over alcohol, tabak en drugs aan te gaan. Contacteer zeker de koepel hiervoor. VAB biedt ook materiaal aan voor jeugdbewegingen.

Nog enkele tips vanuit de expert:

- **Beperk het aanbod** tot geen sterke bieren of sterke dranken, zorg voor voldoende alcoholvrije alternatieven zoals tonics en mocktails.
- Plaats alcoholische dranken **verder weg** van het publiek om consumptie te verminderen.
- Bepaal vooraf de beschikbaarheid van alcohol, vermijd drinkspelletjes, schenk niet actief bij en promoot alcoholvrije dranken.
- Herinner mensen eraan om **veilig thuis te komen** en wees als leiding een voorbeeld. Besef dat je als leidinggevende een **voorbeeldfunctie** vervult.
- Op kamp is een **bofsysteem** belangrijk!
- Drink niet in uniform
- Spreek mensen aan die zich misdragen, ook achteraf.
- Denk goed na over de **hoeveelheid drank** die je inslaat